

دارالفنون

اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ لِلْجَنَاحَيْنِ مَا يَعْلَمُ
لِلْجَنَاحَيْنِ مَا يَعْلَمُ
لِلْجَنَاحَيْنِ مَا يَعْلَمُ

تاریخی، اہمتوانی، دینی، فلسفی

مارٹ - ۱۹۲۶

شہزادہ باشی — اوقاف مطبعہ بنی
۱۹۲۶

تورك هلالنک اصلی

آفاده مترجم

هلاک منشائی حقنده آتیده کوریله جات تبعاث (کدیمیزیج) دارالفنونشک معروف خواجه لندنی پروفسور (ویلیم ریجوهی) طرفدن ابرا ایدلشیدی . پروفسور (رجوهی) آنتروپولوژی، علمیه و آکا متهم اولان آتشوغراشی ایله، آثارعیته علمیه مشغول برآدم بولونقله برابر هوار فن، بر ذاتدر . آنک « خالص جنس آتلر اصلی و فنوزی » عنوانی کتابی ارباب تدقیق ایچون مأخذ صاییلان آثار مهمه دندر . ۱۹۰۶ سنه سنده ایدی ؛ هلال و صليب حقنده انکاریزجه اثر عاجزانهی وجوده کتورمک ایچون دارالفنون کتبخانه سنده مأخذل آرایوردم . کتاب قوردى کی کتبخانه دن اکسیک اولایان بودات بركون بندق : « نه کی تدقیقاته بولیورسکن ؟ » دیمه . صورمشدی . بوعالم آدمک فلاسیق علمله اشتغال ایدن برچوق غرب علماسی کی یوتانیاق محی اولدینی وکلیسا مداوی بخرستیان صفتیله اسلامیت حقنده سوء ظن بله دیکنی بیلیوردم ؛ بناء عليه، آکا جوابا « هلالی سزک صلیبی هجوم ایتدیره جکم ؛ شیمدی تعرضه کچمک صیدرسی بزه کلدى ». دیشدم . پروفسور (رجوهی) کوله زک « صليب بزم اما هلال سزک دکادر » دیه لطیفه ده . بولونرق هلال حقنده ویرمک ایسته دیکنی بر قونفرانه بنی دعوت ایتشیدی . (رجوهی) نکه هلال حقنده کی تدقیق ای انکاترمه ک آنتروپولوژی جمینتک رساله موقوت سنده مقادله اولونرق نشر اولونعش و خصوصی صورتده توزیع اولونق اوزرده بر رساله صورتنده ۱۹۰۸ سنه سنده طبع ایدلشیدی . بکا ویردیکنی نسخه اون سکز سنه دن برى اوراق پریشام آرم سنده قالشیدی . آنکه اساغزه نقل ایچون وقت مرهون شیمدی کلدى . بورسالده اک مهم اولان جهت الی ایکی بارچه دن سرک رس دسم قولقسیونید . دیمانک مختلف دیارلند بولونعش اولان هلالی وا شبه هلالی اشیا و موادی تغییل ایدر . رساله ک متمنی بو شکال حقنده مختصر توضیحاتند عبارتدر . پروفسور (رجوهی) نک نقاط نظریه سی بزجه پکده مسام اولامقاله برابر مطالعه - اساغزده اویاده یازلشن اولان فضول و مقالات متتنوع ایله قیاس ایدله یه جات صورتده - نوعی ذاته شخص برمبحث تشکیل ایدر ؛ حق دینله بیلیر ک آنک تورک علامت لواسی حقنده کی تبع ای و سمت و تنوع اعتماده ایله مصرا نظراندن متوف یعقوب آرتین پاشانک « شرقده کی آرمال » او زرینه بازدیغی اثر حملانه نک « هلال » فصلنند داهما آز جالب علاقه دکادر . آرتین پاشانک هلال حقنده کی تبع ایتی ده بالترجمه بوندن صوکره کی مجموعه بحث اینکلکمک متصوردر .

محلی هلال

* * *

اهل صلیبیه داڑ یازیلان آثارده دانما تصادف ایدله سندن آکلاشیدیغی او زرده هیچ بر اختلاف هلال ایله صليب آرم سنده کی منازعه قدر کسب معروفیت ایمه مشدره پلک زیاده

شیوع بولش بر اعتقاده کوره هلال - آلهه قرق عیشطار، عسطارط، عالیلات کی مختلف نامل آنند آسیانک جنوب غربیستک بر قسم واسعنه تعبد ایدلیکی زمان جهالیتند اسلامیته انتقال ایتشدر . مع ماقبہ علامت اسلامیت اولق اوزره هلالک تاریخی تدقیق ایتمک ایسترسکه مواجهه منده شو حقیقت ظاهر ایدر که بو نشانه نه عربلر نده مذهب پیغمبری یه ایالک سالک اولان امتلر طرفاندن قول الامامشدر. دیکر طرفدن دخی هلالی - اهل صلیب دورلرند - ارسلان یورکای (ریشار) ه ویا (عنز لونی) یه فارشو حرب ایتش اولان مسلمانلرک حامل بولوندقلری بر علامت صفتنده ذکر ایلر ایسکه تاریخی مدھش صورتنه تحریف ایله مش اولورز . حقیقت حالده عنانی تورکلرینک ظهورلرندن برمدت صوکره لره قدر هلال هیچ ده اسلامیته متراوف و همیحال صایلمامشدى . بردہ اهل صلیب دورلرند - وحی او دورلردن خیلی زمان اول بیله - آیی بیلدریک بیزانس ایپراطورلئنک واپراطورلرینک معین بر علامت میزه لری بولونش اولدینه و بواپراطورلردن بعضیلرینک آیی بیلدریک سکلری اوسته قویدیردقلنینه دادر براهین صریحه واردر . بعض کیمسه لرک قول رنجه عنانی تورکلری هلالی - آسیای صغیرانک شمال طرفانی اشغال ایشکدن صوکره - بیزانس ایپراطورلرلندن بالاقباس قول لانمه باشلامشلر وبعضیلرینک رأیلر رنجه استانبولک تاریخ ضبطی اولان میلادی (۱۴۵۳) سننه کنجه یه قدر هنوز آنی عام اتخاذ ایله مشاردی . بردہ آیی بیلدریک یاخود آیی و بیلدریز لرک علامت فارقا اوله رق استعماللرینک آق ده کترک شرق حوالیسته بیزانس ایپراطورلئنک ظهورلرندن داها چوق زمان اول وقوعه کلدیکنے دادر دلائل واردر . (۱) صایلی شکلده میلادک اوچنچی قرننه عائد و آرقه طرفنده برآی ایله اوچ بیلدریز اشارتلی بر صحور طاش رسمی کوریلوره مع ماقبہ میلاددن بر قرن مقدمکی روما لیلر دورلرینک بیزانسنه عائد باقیر سکلرک اوززلرندم کوریان علامتی شرق ایپراطورلرینک اخذ و اتخاذ ایتش اولدلق لری آکلاشیلیور؛ (۲) صایلی شکله باقیله . بوسکنک مقابله طرفنده برآی ایله بیلدریز کوریلورک بوده (ههس کیوس) ه نظرآ [*] ما کدو نیالیلر طرفدن یاپیلان بر شبخونی تحت محاصره ده بولونانلره ارائه ایدن کرامتلى بر نوره ایما ایدرمش .

اسلام دینی بداشته اطرافه ایصال ایتش اولان عربلرک با راقلرنده نجم و هلال علامتنک متفق و دیجی ایله توضیح اندھجکی اوزره بو علامت بعض عربلرک اسکی زمانده آیه [**] ههس کیوس آلتیجی قرنده یاشامش اسکندریه بیرونانی اولوب خاصه ادبیات و علم اشتراق ایله اشتغال ایدرددی . مترجم

زیاده حائل تو عنده اوله رق استعمال ایدلدیکی قویاً ملحوظدر ؟ فقط بخصوصه هنوز برای هن قطعیه آله ایده مدم . شرق آفریقاده و خاصه (اوغاندا) حوالیسته قولانیلان چیته آرسلان پنجه سندن و یا چیفت پارس طیر ناغدن معمول نسخه ده ایکی پنجه نک تر کیندن متولد بر هلال شکلی کوریز . بونک پارس پنجه لرندن معمول و آلتیجی شکله صرفی نفیس بر نمونه سی بکا محلنده کتو رمش اولان انگلیز کنیاسامی میسیونه ولرندن راهب (روصقو) یه متدارم . حالات مذکوره نک ملاحظه سیله برابر هم بو طرزه کی حائلات هم ده یکی کینی مملکتک چیته دیش نسخه سنت مسلمان عرب لرک فوژیه بناءً ادخال ایدلکلری فرض ایتمک ایچون هیچ بر سبب یوقدر .

آسیای صغزی تورکلری طرف لرندن آتلریت کرد نزهه تعليق ایدلین عادی حائله نمونه لرندن بریسی (کیمبریج) دار الفنونک (پیمبروق) مدرسه سی معلم لرندن و اسکن لینزلر مدن میستر (ویس) طرف دن بولونوب از میردن بکا کوندر لشیدی . بونک دیکر بر نمونه سی ده ینه از میردن آمشدم که بونونه (۷) رفلی شکله کوریلور ؛ بوده کوموش صیرمه لی ایپ ایله بربریه ربط ایدلش اعلا جنسدن بر چیفت طوموز آزی دیشنده مرکب اولوب اورته سنده یا لانجی بر فیروز طاشی و طرفینده برد بلور بو تجویق ایله منیندر ؟ اورته سنده یارم قوسی برمعدن آصق معلقدر ؟ یوقاری او جینک ینه بر چیفت آزی دیشی بقا یاستن مرکب اولدینی ظاهر در . آصفینک آشاغی او جی دو کوم کی بر شکل آور و بونک ایکی طرفه واک او جینه معدنی طوقه لر مربوط در . بونلرک قدیمه کی صدی آت بو تجلیلرینک تئاندن ایله ری کلدیکی پنجه ثابت در ؟ بو بو تجلیلر ایسه حالا مصربه و یونانستانه و آور و پانک جنوب شرقی مملکتکلرینک بعض لرننده سوس آصفیلرینه مر بو طاً تعليق ایدلکدده در .

شیمی دیبوراده بر سؤال وارد اوله بیلور :

یا بانی دوموزدن آلينان آزی دیشلرک تجملا تده و حتی حائلده هلالی شکله اولمک او زره استعمالی عجبا بر صنعتکارک محضا معدن بلک و یا صرف عرضکاراق اجراسی ایچون مر دار صاییلان حیوانک دیشلریه تورک هلالی تشکیل ایتمک ایسته مه سندن می نشئت ایله مش ایدی ؟

بویله بر استباهی همان بر طرف ایتمک لازمکلور ؟ هر حالده بونک از منه اخیره ده ترتیب ایدلش بر عرضکاراق و یا معدن بلک اوله سی ممکن دکلدر . تورکلر اک پازلاق فوحت دور لرنده بیله بو کی تجملاتی عمومیت و رسمیت او زره استعمال ایدر لردی . کیمبریج

دارالفنوننک (کینس قولهچ) مدرسه‌سی منسوپلرندن میستر (ههزلاق) که بکا یازدیفی بر مکتبه ویانه نک ۱۶۸۵ سنه‌سنه کی محاصره‌سی زمانده « تورکلردن آلمش غنائم » میانده دوموز دیشیله بک کوژل صورتده ایشانمش تحملات بولوندیفی و بونلر آره‌سنه هلال شکلی آصقیلردن باشقه دورت قاتلی باراق منیناتی‌ده موجود اولدیفی آخرآویانده بولونورکن کوردیکنی ذکر ایله‌بوره بوقیلدن اولان آت منیناتی آسای صفراده علی‌العاده صورتده یابانی طوموزک آزی دیشلردن اعمال ایدیلور و بودیشلردن اعمال ایدیلن ذینتلی اشیا بوکا بدل دیکر مواددن اعمال اوستانلردن دها زیاده قیمتدار صایلور ؟ هم‌ده او قیبل حماهن و منیناتک مقبولیتی - محضا هلامی شکلده بولونه‌سندن طولای - آزی دیشینک ماهیتندن ایلری کلور . میستر (ههزلاق) بروسه‌ده بولونورکن آلدہ ایتمش اولدیجی دیکر بر چیقته دیش منیناتی کوندرمشدی که شکلاً (۷) عددی رسمند کوستریله نک عینیدر . میستر (ههزلاق) استانبوله ایکن بر قایه‌جی به تصادف ایدر . دیش آغرسندن یوزی شیشمیش اولان قایه‌جی آنک یانده دوموز دیشلی منینات بولوندیفی کورنجه بونی یوزینک آغرسیان طرفه سورمه اوزره بر دقیقه ایچون کندیسنے ویرمه‌سی رجا ایدر و سبب اوله‌رق‌ده بوکی حمائی قیلندن بولونان شیلرک دیش آغرسنے فارشو جالب شفا اولدقلری سویلر . میستر (ههزلاق) ساقیز آطم‌سنه بولوب کوندردیکی (۸) رقنده مر سوم هلال دخی بوبیاناتی مصدق اشکالندر ؛ بونده کوریان غونه بر چیفت دوموز دیشنتک ترکیلله یاپیلان غونه‌لرک اک نفیسلرندندر ؛ آنچق بونده کی دیش کمیکاری تلاره طاقیله‌رق ایشانمش اولان بونجقلره کاملاً مستور بر حاله کوتورلشلردر . مادامکه دیشله عطف ایدیلن بروصف مخصوص وارد . اوحالده هلال شکلنده منیناندن برشی یا به جق کیمسه‌نک - بونجقلی ال ایشننے اس اولیق اوزه - آنی دوموز دیشندن داها او جوز بر شیدن اعمال ایمه‌سنه حکمی آکلاشیله‌ماز . هلال شکلنده باشقه شیلردن اعمال ایدیلن منیناتک دوموز دیشلری تقلیداً یاپیلدقلری بداهه نایندر . بکا اسکیشیردن کوندریلن و بر چیفت دوموز دیشی تقلیدی اولان فیل دیشندن معمول هلال دخی (۹) رفلی شکلده کوریلور . ازمیردن کتوربیلن و (۲۹) عددنده کی شکلده کوسته‌ریان معدنی زینت ایسه ایکی آزی دیشنتک مر بوطیندن متولد بر قیقده‌درکه بونک هلال حالت بولونه‌سی - قوسی اولان جهتنده کوریلله‌جکی اوزره - طوموز دیشندن یاپیلان نوعدن اقتباس ایدله‌سندندر . اکردوموزک آزی دیشی تاریخ استعماجنه داها قدمی و حائز بولوندیفی وصف اعتباریله داها قیمتدار

ئاولما-ه ايدى معدنندن يايىلان او كىي سزىباتك مطلاقا آنك او رىشكىنده باپىلوب كىتمەسىنده حىچ بىسبۇ بولۇغمازدى .

شىمدى كىنى كىنىمىزه طبىعتىلە شەۋئالى ايراد ايدهرز : هەحالدە يابانى دوموزك آزى دېشلىرنىن يايىلان شىكلەلال اسلامىتىن - حق نصراتىتىن بىلە - اول حال استعمالدە دىكلى ايدى ؟ بوندن دە دېكىر بىر سؤال تولد ايدر : بونى عنانلى توركلىرى دە بايدىتىن بىرا بىرى كىتوردىشلىرى ؟ ياخود آق دە كىنڭ اطرا فىندە كى مالكىدە آنى حال استعمالدەمى بىولىشلىرى ؟ ياخود ھەم بىر لىكىدە كوتورمىشلەر ھەم دە فىچ اىتىدارلار مەلکىتلىرىدە اسكىدىن بىرى موجود او لهرقىمى بولىشلىرى ؟

توركلىك وحق خristianluk بالقانلىك شەرقىدە ظەورلىزىن خىلى زمان مقدم ھلالك او رالىدە موجود بولۇمۇش او لىدىنى تحقق ايدىنجە - اليمۇ يىكى گىنى مستملەكىسىنە ئامائىن پىچە دېشلى استعمال ايدىلسە نظرآ - آفرىقادە و دىيانىڭ دەبارچۇق اقسامىنە ھلالك استعمال ايدىلش بولۇنۇغە قانع او له بىلورز .

طبىي ھلالك واسع بىر ساحە ارض او زونىنە ئىش استعمالى تۈرك ئەفوذىنىك سبب او لىدىنى ادعا ايدىلە بىلور . مع ما فيه شايدى تۈركاركايصال حكم ايتەمش او لىقلرى بىرخطة ارض بولۇنۇردى او خطە اهالىيىنىك - خristian بولۇنۇقلە برابر - آزى دېشىندىن معمول ھلالى شىكىدە سەھائىل قوللارنى مشاھىدە ايدىلە يىسەك بالطبع ايلك كىتوردە جىكىزدىلىل او خristian خلقىك سەھائىل مەذكورە اشكالى تۈركاردىن استعارە ئەمە دېكىنى كۆستەرر .

(٢٠) نجى شىكىنە چىختە آزى دېشىندىن معمول و ئېپس صورتىدە ايشلە ئىلش بىرات پالانى حىنىتاكى صورتى كۆستەرلىشدەر . بولەللىي زىنت لوندەدە كىشاد ايدىلش اولان بالقان مەلکىتلىرى سر كىستە قارە طاغ حكومتىك اعارە ئەملىش او لىدىنى سجوھرات آرەسىنە بولۇنۇردى . بالقاز مصالىنى حقىدە اهل خېرە دەن او لهرق طانقىش بولۇنان محررە مېس (دورم) او ھلالى زىنتك قارە طاغلىي بردا تە ئاد او لىدىنى سىلەيىكى حالدە آنك اصلاً آرناوودىق . مەمولاتىندا بولۇنۇنى ئائىنەدەر . مومى ئەھانىك بورأىي بوكى حمالك كىنى مەلکىتىنە آتلارك او زورلىرىنى تەلىق ايدىلە كىنى سوپەلەن برقاتولىك آرناوودى طرفىدىن تائيد ايدىلشىدە . بوادمىك او بابادە كى افادەسى مېس (دورم) طرفىدىن قىدايدىلش او لىدىغىندىن بىر آز اشاغىدە ئىنا نەل ايدىلە جىكىر . مەذكور بالقان سر كىسىنە بىر ھلال شىكالى زىنت ايلە بىر لىكىدە بىر قوطي درۇننىدە تىھىر ايدىيان بىر قىريق آزى دېشلى زىنت داعا وار ايدى كە بودە سرىپىستانىن كىتوردىشىدى وا زېرىدىن كونىدەر بىلوب (٧) عەدەلى شىكىدە كۆستەريلان ھلالى زىنتە پك مشابە ايدى .

فاتولیک آرناؤود اوزینی پارمنیله ارائه ایده رکد عشتر که « بونک نه اولدینی میلیور سکنر دکلی ؟ دوموز دیشی ؟ آت بوینیک اطرافه آصمق ایچوندر و چون آصلیدیغی ده سویله یهیم که آته نظر دکمه سون دیبه . قاره طاغدن کونده ریان بوینت که بندده ده بردانه وار . بلک کوزل برآتم وارده آنک بوینه طاقارم . خیر ، خیر ! تورکارک معمولاندن فلان دکلدر . آرناؤود ایشی آرناؤود . »

فاتولیک آرناؤود لک بوافاده سی آزی دیش حائلنک بالقالنلرده اسلساً موجود اولدینی که تورکاردن استنساخ ایدل دیکنی و چونکه نه فاتولیک آرناؤود لر نده قاره طاغلیلر طرفاندن کندهیلر نجه منفور اولان تورک علامت فارقه شی احابت عینه قادشو استعمال ایدله یه جکی رأینی تأیید ایدن دلائیدندر .

(۱۱) صایلی لوحده میس (دورم) لک بکا یزدیندن کوندرمش اولدینی حقیقتاً آرناؤود ایشی برخونه عرض ایدل شدر . موییهابو قیلدن بولونان هلاللردن بعضاً ایکیستنک یکدیکری اوزینه آصلیمش صورتده قولانلریغی علاوهً ذکر ایدیور که بوده (۷) نجی .

(۱۲) نجی لوحده کورل دیکی اوزره دیش یرنده معدنی بدلاً استعمال ایدل دیکنی ایضاً حه مدار او لور . مع هذا بزاد عاصمی داهای ای بر صورتده آتابه چالیشه بیلورز . ایتالیاده پارس . نچه سی و دیشلری کبی تک دوموز دیشی دخی حائل قیلندن اوله رق استعمال ایدیلور . (۱۳) نجی لوحده روماده قولانلیلان او مثلاؤ بر دوموز دیشی حائلنک صورتی عرض . او لونور . بونک هلال دکل تک بر دیش شکلنده او لمه سی از منه قدیمه دن باقی قالوب کل دیکنی . شبهه دن وارسته صورتده کوسته ره .

شیدیکی ایتالیالیلر کوچوک چو جقلرک اوزرلرینه - دفع مصائب املیله - بر نچه ویا . دیش ایله پور صوق ده ریسندن بر پارچه تعليق ایدرلر ؟ کذلک بونی عین مقصدله آتلرینه دخی تعليق ایلرلر . اسکی زمان ایتالیالیلری قورققدن ، اور ککدن صیانت مقصدیله چو جقلرینک . اوزرلرینه بر اوافق پارچه قورد ده ریسی ویا قورد دیشی تعليق ایدرلر دی و آتلره تعليق ایدیلن قورد دیشلری آتلره بیوک بر قوت تحمل ویرر اعتقادنده بولونورلر دی . اسکی رومالیلر جه محارب معبودی اولان مریخنک سودیکی بورو مه بیلمز و حشین قوردک دیشلرینک . چو جقلره جسلاوت و آتلره قوت و تحمل ویردیکی شبهه سر زانیلور دی . بوراده شیدی ایتالیادن کوتورلش هیچ بورد دیشی بقدر ؟ شو قدر که میس (دورم) لک آرناؤود لقدمه ایکن پریشنه ده بر اولادخن بالاشترا بکا کوندریکی بر قورد آزی دیشندن معمول حائله .

(۱۳) رقل شکل ایله کوسته رلشدرو . بوده آیریجه استیحصال ایله دیکم معلوماًه کوره . برچیفت دوموز آزى دیشندن مرکب زینتک آتلره طاقیلیدیفی ایتالیاده دخی کورلشدرو . لکن - مادامکه تک دیشلی منیتانک ایتالیاده عمومیته مستعملدر - او راده کوریلان چیفته دیشلی هلالی شکلاده کی منیتانک دخی فی الاصل او مملکته عائد اولدیفی و تورکلردن استنساخ ایدله دیکی حقنده شبهه یه هیچ ده محل یوقدر .

آرناؤودلقده مستعمل چیفته آزى دیشلی زینتک تامیله یرلی و موضعی بولوندیفی اغلیتله مستعملدر . و بوجیفت شپوتکله ده تأید ایدر که بو هلالی زینتک اورتمنده نهیلیدیز و نهدم باشنه برشکل معلق بولونماز ویا - تورکار طرفسدن یا پیله کادیکی اوزره - فیروز طاشیه علاوه ایدلز .

مع هذا بوبابده آشاغیده باشقجه بیاناتده بولونلت متصوردر .

آثار عتیقه متخصل صلرندن میستر (دوینس) چیفته دوموز دیشندن معمول منیتانک بوسنه بسرایده استعمال ایدلکیکنی مشاهده ایله مشدره از میردن کتوریلوب (۷) عددی لوحة دم ازاهه او لونان شکله مشابه منیتانک صربستانه دخی قول الائیلیدیفی براز اول بیان ایله مشدکه بونک تورک فتوحاتنک نتایجندن بولندیغنه داردلائل کتوریله بیلور . صلیب عالمق کی بر جوق شیلر له بر لکده ایپ او زرینه دیزلش و او فاق قطعه ده معمول اولان و اصلاً یرلی اولدیفی مستفهم بولونان چیفته دوموز دیشی کورنجه بالطبع آرناؤودلقده وايتالیاده اولدیفی کی آنکه بوسنه سرای طرفونده دخی اصلاً یرلی اولدیفی ادعاده تردد ایده رز . (۱۴) صایلی لوحده کی اپه دیزیلی حمال شکلی صربستانک نیشن شهرنده تاکیه نک اطرافه طوقه لره . ربط ایدیان تحملاتدن آینمشدر . كذلك بونله مشابه و فقط معدنندن معمول اشیانک طونه نهری حوالیسنده بولونش اولان ازمنه قبل التاریخیه آثار عتیقه سندن اولدیفی معلوم اولان روایاتندرو . بلغراد موزمسنده بوکی تحملاتک آتوندن معمول نونه لری واردرو . (۱۵) عددی لوحده کوسته ریان شکلک فوطوغرافی ایاسی بکا کونددرن مذکور موزه مدیونه مدیون سکرانم .

ایمی بو سطواری او قویانلر هلال شکلندکی حمالک قیودات تاریخیه نک ظهورندن . مقدم بیله طونه حوالیسنده موجود بولونش اولدیفی آکلارلو .

شیمدی ارض فلسطینه کچلم .

انگلتره ده کی «فلسطین آثار عتیقه می حفریاته مع اونت » چعینتک رئیسی دوقور السیارات مجموعه می صایی ۲

(هـ قالیسته) طرفندن ویریان ایکی نونه (۱۶) و (۱۷) صایلرندہ کی لوحه‌لرده کوریلور. بوشکلارده کی شیلرک ایکیسی ده یافه‌دن کتوردلشدیر. برنجیسی تمامیله ساده‌در و بر آصقی به معلق دکلدر . بوده - آرناؤوولدقدہ بولونان شکل کی - ایکی آزی دیشک صرف برجاع نایله ببرینه بطندن متکلدر . آنچق بوندہ - آرناؤوولدقدن کان شکل کی - تزینات چوق دکلدر . دیکری ایسه ینه ببرینه چایلمش ایکی دوموز آزی دیشندن ترک ایدر. نوایکنیجی نوایخنده صورتاً کندیسته بکتر و معدنندن معمول دیکر برهلال شکلی واردیر. بوایکنیجی سقات هلال ایسه او فـ نقطه‌ملی ریلیزی احتوا ایدر. چیفته: موذیشندن معمول هلالی الشکل فـیشک آره‌سنده معدنندن معمول هلالی حاوی بـ صورتی از میردن کان و (۷) عددی لوحده مندوچ بولونان نوندہ کورمیش ایدک . بو مناسبته شوراسی عرض ایتمک اقتضا ایدرکه سیلیزیلر برآصق شکلندہ درلر ؛ آنچق بو باشه عنصر اسامی اولان شی دوموز دیشلرینک التصاقدن حصوله کان شکلک دروندہ اوشکل هلالک معدنی او له‌رق تکرر و قوعیدر . دوقور (هـ قالیسته) قدسدن بکا کوندردیک بر مکتوبه بومزنیاتک اصابت یعنیه بر تدیر اولق ایچون آتلرک بیونلرینه طـ اقیلدقلری ذکر ایتمشـدر . موئی الـ مکتوبنده دیبورکه : « بـ نلرـهـالـ صـایـلـوـرـ ؟ بـ حـضـاـ یـکـرـمـیـ فـرـانـیـ خـیـلـیـ آـشـانـ بـ رـقـدـارـ پـارـهـیـ مـالـ اوـلـوـرـ ؟ چـونـکـهـ قـیـمـتـدارـ طـبـسـمـ قـیـلـنـدـنـ عـدـ اوـلـوـرـلـ . بـورـادـهـ (ـجـزـرـ) نـامـ مـحـمـدـهـ کـیـ حـفـرـیـاتـ عـلـمـیـاتـدـهـ دـوـمـوزـ دـیـشـنـدـنـ مـعـمـولـ حـلـیـاتـ دـخـیـ قـازـوـبـ چـقـ اـرـمـقـدـهـیـزـ . سـرـزـکـ (ـآـنـنـیـوـمـ) رـسـالـهـ تـنـقـیدـیـهـسـنـهـ اوـ بـاـبـدـهـ یـاـزـدـیـغـکـزـ نـظـرـیـهـیـ اوـقـوـدـمـ . شـایـدـ بوـ طـرـفلـهـ کـاـوـرـسـهـ کـزـ زـهـارـ اوـ نـظـرـیـهـ کـزـیـ کـیـمـیـهـ آـچـایـکـنـ . اـکـرـ مـلـمـانـلـرـ تـاـپـاـکـ بـرـحـیـانـکـ بـقـیـهـ عـظـامـیـ عـالـمـ اـسـلـامـکـ بوـنـجـهـ جـامـعـلـرـنـدـهـ قـنـدـیـلـلـارـ آـرـهـسـنـدـهـ مـعـلـقـ بـولـونـدـیـقـیـ نـظـرـیـهـسـنـهـ قـانـعـ اوـلـدـیـغـکـزـیـ اـیـشـیدـیـرـلـرـ اـیـسـهـ هـیـیـعـ شـہـ بـوـقـدـرـکـ سـرـیـ قـتـلـ اـیدـلـرـ . [ُ]

قارئلرک برکره داها ملاجه‌هه ایده جکلاری و او بابده قناعت کتوردجکلاری او زرهه یابانی دوموزک آزی دیشندن معمول منیات ایله بوکا مشابه شکلده کوموشی آصقیلرک فلسطین آثار عتیقه می‌حفریاتی صیره‌سنده الـهـاـیـلـمـسـیـ کـوـسـهـرـدـرـکـ اوـمـثـلـوـحـمـائـلـهـنـوـزـ اـسـلـامـیـتـ سورـیـهـ کـیـمـزـدـنـ اوـلـ وـبـلـکـ حـضـرـتـ اـبـرـاهـیـمـکـ ظـھـوـرـنـدـنـدـهـ مـقـدـمـ قولـالـلـنـقـدـهـ اـیدـیـ .

[ُ] لطیفه طرزندہ کی بو سوزی سویلهین صاحب مکتوب دوقور (هـ قالیسته) بم کندیسی طانیدیم زمان سکسان یاشنی متجاوز صاحب شهرت بر طیب ایدی . مع هـنا اسقوقیالی اولان بو پروستان عین زمانه مسلمان دشمنی بـ مـتـصـبـ خـرـسـتـیـانـ اـیدـیـ . هـلهـ بـرـجـوـقـ بـرـیـتـانـیـاـ آـمـپـهـرـ بـیـاسـتـلـرـ کـیـ عـنـائـیـ اـیـپـاـطـوـرـانـیـ اـدـامـهـ اـیدـنـ تـورـکـ مـلـتـنـکـ عـلـیـهـنـدـهـ بـولـونـدـنـ کـیـ طـوـرـماـزـدـیـ . [متوجه]

اخیراً آله ایتدیکم معلوماته کوره وبالطبع متظر او له جنی او زره یا بانی دوموز دیشندن معمول حائل مصروفه دخنی آتلره تعليق ايدلکده ایسده هنوز اورادن هیچ برخونه آلمدم. يالکز مصراباه سودان آرمسنده کی نوبیبا حطه سدن کتوريان و قنانگ (توره نتو) شهری شرق موزه خانه سی مدیری طرفیند بکا هدیه ایدیلن حائلک (۱۸) عددي لوحده صورتی کوریلوره بونک قری اولان قسمی فیل دیشندن معمول واژه ری برچوق داره وی شکلی ایشلمه ایله مستور و مشیندن بر کردانله می بوطرد. مادامکه بو کردانلی آجیقدن آجنه حائل طرزنددر او حالده او زره داره وی صورته نقش ایدلش اولان فیل دیشندن معمول هلالک دخنی طلسن قیلندن اولدینی استجاج ایده بیلوره. فیلک قوروغندن کسینان قیلارله فیل دیشندن پاییلان بر چوق آشیانک بر خیلی آفریقا طوائی طرفیند بوبیک طلسن قوتی حائز فرض ایدلیکی حقنده دلائل بالغه موجوددر. خفیدم میسیس (میلاده) ک آفریقادن کتوردیکی کردانلک صورتی (۱۹) عددي لوحده کوستلشدرا. بو کردانلی فیل قوروغندن کسیلمش قیلاردن معمول بولوتوب (آنفوولدنه) کی زنجی قیله سی رئیسی ایچون طلسن اولمک او زره مخصوصاً پایدیرلشدرا. (پیغافتتا) نام سیاح او کی فیل قیلارینک حائل یا پلک او زره قولغو اهالیسی طرفیند پلک زیاده مقبول صایلدینی وزیرا فیلک عظمتی برجیوان تلقی ایدلیکی حکایه ایلر.

میستر (هزلاق) ک توئنده ایکن اشترا ایده رله بکا هدیه ایله دیکی دوموز دیشی ایشی (۲۰) عددي شکلده اراهه اولو نمشدره بونک اورته یرنده معلق اولان آل شکلنه کی آصی عادی معدنندن معمولدر. که بیریخ دارالفنوننک (عیسی) مدرسه سی ارکانندن میستر (غیرین) طرفیند جزایر ک جنوبنده کائن (پیسرا) واحد سنده بنم ایچون اشترا اولونان کردانله مشابه در. او زنه سنده بولونان آل آف ده کیز حوضه سنده کی ممالکده زیاده سیله شایع اولان اعتقاد وجهمه نظر دکمه سنه فارشو پلک زیاده قولالانیلان آلات صیانتکارانه دندر. مصرک (نقاذا) نام محلنده کی ازمنه قبل النازیخیه عائد قبرلرده بیله بوآل شکلرنندن خیلی مقدارده بولونمشدر. تورک علامت لواسی اولدینی وجهمه بیلدنیز یرنده الک آصی او له رق استعمالنندن استدلال اولونه سیله جنی او زره دوموز دیشندن پاییلان هلالک شمالی آفریقاده - تورک نفوذندن کلیاً آزاده او له رق - قولالانیش اولدینی آکلاشیمقده در. بونلرک اورالرده میلاد عیسادن عصر لرجه مقدم موجود بولنمش اوله سی پلک محتملدر. بو نظریه شو حقیقتندن ده آکلاشیمک ممکن او له جنی او زره

آفریقاه قونفو حکومته تابع (هاما) قبیله‌سی افرادی بوکاشا به اشیانی صید و شکار طلسمی او له رق قوللانورلر. بوصوک ذکر ایدیلن اشکال اشیانک اصلیتی باشقه‌جه اولق کرکدر. (۲۱) عددیلی لوحده‌کی رسم اخیراً (بریتیش موزه‌ئوم) ۰ کوندرلیش اولان هلال شکلندن استنساخ ایدیلشدر.

شیمدی ینه آق ده کیزك شرقده کی ویونانستانده کی حالانه رجوع ایده لم: (۲۲) صابیلی لوحده‌کی رسم چیفته یا بانی دوموز دیشی ایله اوره‌سنده معلق بروندیک سکه‌سفن ارائه ایدر. بوده بنم ایجون کرید آطم‌سنده استرا ایدلشیدی. تامیله یکی او له رق قندیده‌دم صاتون آنمش ووندیک سکه‌سیله بر لکده‌یا پیلمه‌سی سپارش ایدلشیدی. اوچ پارچه‌سکه‌نک دیشدن آشاغی صارقیلمه‌سی داهازیاده معتاد اولدینی آکلاشیمه‌قدده در. روایته نظرآ هلال سکلندن اوره‌سنده تورکلر سکه و خرس‌تیانلر - تورکلکه عائده‌اوله‌ین - باشقه بر علامت وضع ایدولرمش. قندیده بعض آرابه آتلرینک بیونتلردن آشاغی بودیشلر ایری مانی بونجقارله منین او له رق صالاندیر بیولرمش. ینه کیم و صورت (۷) عددیل شکلده ده کورلشدر. بومعلومانی. ویرن ذات خرس‌تیانلردن هیچ بر کیمسنک آتنک بونک تملیق. اولوندیغی کورمه‌دیکنی وبالخاصه تورک اداره‌سنده قورتلدقلى زماندن بری بومنلاو منیتاتی تورک هلانگ علامتندن بولونق اوزره خرس‌تیانلرک تفرته تلقی ایتدکارنی بیلدرمش و علاوه دیشدرکه: «کرید خرس‌تیانلری دول حامیه [۴] طرفدن تصویب ایدیلن کرید بایرانی شکلنده بیلدریز اشارتی بولونه‌سنے اعتراض ایله‌دیلر؟ فقط موسیو (جاناریس) کرید خرس‌تیانلرینه نجم و هلالک تورک دورندن مقدم بیزانس دولتک علامتندن بولوندیغی و حق بیزانس مرکزینک محاصردی صیره‌سنده قلعه بورجلرینک اک یوکسکه نظمه‌سنے وضع ایدلش اولان آی و بیلدریزک امارافه نورلر اشاعه‌سیله مهاجینک موقعیتی ارائه‌یه و بناء‌علیه شهرک و قایسه مدارا اولدینی حکایه صورتیله خرس‌تیانلرک اعتراضلری تسکین ایتدی.» دارالفنونزک (هُمانوئل) مدرسه‌سی ارکان ساخته‌سنده و اسکی طلبه‌مدن اولوب آتنده انکلیزلر طرفدن تأسیس و اداره ایدیلن آثار عتیقه مکتبک مدیری میست. (دوکینس) ک ویردیکی معلوماته کوره مذکور مکتبک منسوبلری کریدک شرقده کائن. (بالهی تُوقاسترو) نام محلده آثار عتیقه حفریاتی ایله مشغول اولدقلری صیره‌ده کندیلرینه رهبرلک ایدن کریدلی بر خرس‌تیان آتنک بونتنه دائماً بولیه هلالی بر شکلده زینت

[۴] دول حامیه‌نک دول ظالمه ایله متادف بولوندیغی معلومدر؛ [۵] بو رساله کریدک بیونانستانه او دواتلر طرفلرندن اهداسنده مقدم باصمیلشیدی. مترجم

بیولوندیزمش. کرید زومارینک مسلمانلوق وباخصوص تورکاک علیهندکی شدت نفرتلری
ملاحظه ایدلندکده بوروملرک آزی دیشندن پاییلمه هلالی منیناتدہ تورک بایراغدن باشقه
بر اصلیت و منشا بولامش اوسله لردی او منیناتدہ هیچ بر منبت کورمه یه جکلاری بدیهی
ایدی .

آزی دیشیله اولان حمایادن بر چو قلرینک تعریفلرندن آکلاشیاه چنی اوزره بونلره
شو ویا بوشکلده مائی بونجقلو تعليق ایدلش و بیرینک اورتهنه فیروز طاشی تقییدی وضع
اولونمشدر. فیروز طاشی یالکز کوزلکنند طولایی دکل برده کننیسته عطف ایدیان ظلسم
خاصه سندن ناتی بوقن وسطی آسیا خلقنجه مقبول صایلور وباخصوص ایرانلیلر، تورکلار،
سیارلار آنی پک معابر طوتارلر. ماوی بونجقلرک آق ده کنک حوالی شرقیه سنده کی قصبات و قرا
خلقی طرفدن مصیبلره قارشو بر علامت صیانت اویق اوزره قوللاندیغنده و بو بونجقلرک
فیروز طاشنک بر نوع تقییدندن عبارت بولوندقلنده شبهه یوقدر؛ فقط بونلر آسیای وسطی
طاشنک تقییدی دکلدرلر؛ چونکه فیروز طاشی و آنی تقییداً پاییلان کاسه، طاباق و سائز
اشیا تورکارک آسیای وسطی فیروزینی غربیه طوغزی کتور دکلری زمانلردن نیچه بطئلر
مقدم مصدره و آکا جوار اولان ملکلرده قیمتدار صایلورلر د. اسکی مصرلیلر
حیلاددن بر جوق قرنلر مقدم طورسینا فیروز طاشی بیلودلر و پک قیمتلى طوبیورلر دی.
شنهه یه محل بولونمادینی اوزره برخیلی مصر اشیاسنده عمومیته کوریان آچیق مائی رنکلی
طاش-آسیای وسطی فیروزندن رنکنجه داها صولغون اولان- طورسینا فیروزینک تقییدیدر.
خاتولیک مملکلرندہ والدہ لرجو حقلرینک اوزرلرینه (مریم آنا) رنکی صایلان مائی بونجنبی-
آنک حمایه سنه و دیبعه اویق اوزره - وضع ایمکله مسلمان والدہ لرک تورکیاده مصدره
چوچقلرینه مائی بونجقلی حائل طاقدلرینه مشابه بر تدیریدن باشقه بر شی پامش اویلے یورل؛
بونکله کرک خرستیانلر کرک مسلمانلر منسوب بولوندقلنگ دینلرک تاریخ تأسیسلرندن
نیچه عصرلر اول موجود فمعتبر بولونمش اولان بر عادتی ادامه دن باشقه بر شی یاماقدلرینک
فرقتده دکلدرلر .

شیمدى یونانستانه نقل کلام ایده لم :

بالاده اسمی چکن میستر (ھەزلاق) مورده اجرا ایتدیکی برسیاحت صیره سنده بر
آنک بوبننه تعليق ایدلش آزی دیشنندن معمول بر زینت کورمش . بوزینتک آراسنده
سیلدیز دکل قاطیر بونجنبی دینلین اوافق صدف قابو قلرندن مرکب و مشن اوسته دیکلمش

صالىب اشارى بولۇندىنى مىستەر ھەزلاقلىق نظر دىقته چارپىشىدى . اور ئەسندە بىرخىرىستان، مىدىلىسى اولدىنى حالىدە چوچق حماقىلى صورتىنە قورفو ئاطمىنە قولالايانلار بونوعى صدقلى، زېنتىك (۲۲) نجى لوحەدە بىر شىكاي كورىلۇر . آندىن صوکەرە كان شىكلەدە (۲۴) نجى، شىكلەدە، پىك كۆزلى صورتىدە يايلىمش چىقىتە دىيش تىتىل ئىدىلشىدرىكە اوودە بىكا آتىدەن، كونىدلەشىدى . اىيى دىشى بىرىرىنە رېط ئىدىن صىرىمە باعڭى طرقىدىن دە بىر ئارسلان . اىيە طوتىلىدىنى و آرسلاانلاردىن ھەرىپىنەك مىلىح بىر آدم اىيە بىر كۆپك طرقىدىن آرقەسى چورىلىش اولدىنى حالىدە دەمۇزلى و قاباجە ئاشلىنىش بىر تصویرى حاوىدۇر . بۇنى صاتان، كىمسە يوكىشك بىر فىلات بولق املىلە «ا كىر قىمتى بىر آتى اولان بىر مشتىرى مىدانچىقىمىش اولسە بونك اىچۇن يك آئى بىر فىلات و يورا ئىدى» دىشىدر . يېنە آتىدەن كونىدەريلوبىه داها قالا صورتىدە ئاشلىنىش اولان زېنت (۲۵) عددلى لوحەدە اداهە ئىدىلشىدر ؟ بىرچىقت آزى دىشى تىقىدى اولىق اوزىزه كىكىدىن اعمال ئىدىلشەللى بىر شى بولۇنوب صارغىسى اىسە اوافق بىر قايدىشىدر . يوتان قرالىك القابىنەك رمۇزىنى حاوىدۇر . آتىدەن كىتورىيان دىكىر بىر نۇونە دىھى (۲۶) رېقىنە كۆستەلەشىدر ؟ بوندە هلالى دىش مىشىن اىيە رېطاولۇنىش و درزىنىدە سىركىزى اولان نقطە اوافق و مدور بىر آئىنە اىيە اشغال ئىدىلشىدرىكە بونك اوستىدىن دە مائى بونجىقىدىن بىش دانە آصىقى صارقاۋ و بولۇرلاردىن ھەرىپىنەك اوچو بىر كوموش سككى احتوا ئىدر . (۲۷) رېقىنە كۆستەريان نۇونە دىنجى آتىدەن كونىدەرلەشىدر ؟ بودە ئامامىلە معدىنى اوЛАرق يايلىمشىدر .

تىكراز بىختىنە كېرىشە جىكىز اوزىزه نە (پلوبونس) و نەدە آتىدە دوملىپىنەك شىكلەللى . بعض و ئەفت اىيەدەكلىرى تۈركىلەرنىن اخىذ و اتتەز ئەتىش اولەلرى مىتىمەلەر . دىكىر جەبتىدىن دە ادعا اىيەلە بىلە جىكى اوزىزه بىضا مال مەتكەنە مەللى فاتىخەدن عىجىب استعارات و استساحاتىم بولۇنەبىلۇر ؟ فقط (۲۸) عددلى لوحە بىه عطف دقت ايدىر اىسەك بوبابىدە واقع اولەلە بىلە جىك استعارە شەھەلرى ئامامىلە بىر طرف اولەلەبىلۇرلار . بوندە كۆستەريان هلالى زېنت چىقىتە دىش تىتىل ئىدىن كوموشىدىن مەمولەر و آتىدەكى انكليز آثار عىتىقە مؤسسىسى اركانى طرقىدىن ۱۹۰۷ سەنەستىدە اسکى اسپاراطە خرابەلەرنە (آرتەمىس اورىتىا) نىڭ تېرىمىي اىچۇن حىرىيات اجر اىدلىدىكى صىرىدە بولۇنىشىدر و بونك رىسمى دارالفنونك (اقا ئاس ئائىھە) مدرسەسى ما ذوقلىرىنىدەن و اسکى شاكارىلەر مەددەن مىستەر (دىرووب) طرقىدىن آلمىشىدر . كىذىك ۱۹۰۸ سەنەستىدە وقوعە كان عملىيات حفرىيەدە بوكا مشابىھ متعدد مواد بولۇنىشىدر . (۲۹)

عددی لوحه‌ده - او زه رینک بعض یرلرندە حala يالدىز غلامی باقی قالان - تونجىنەن معمول و چىقتە دوموز آزى دېشى حمائلى مىثىل شكل درج ايدىلشدەر؛ بودە آتنەن كىتۈرلۈشىزەر، اسپارطە دن كان نۇونەنك مىلاددن يىدى يوز سنه قدر مقدم بىر تارىخىنەن مؤخر او ماھىسىنە نىترا شەوندەن امین بولۇنەيلىورز كە نە مورەدەكى كوبىلىر، نە آستەلىر، نە كەنەدە كەنەدەلىرى، هالانى توركىردىن استعارە ئايچەمشلىرى دە.

(۳۰) عددىلى شكل ايلە كۆستەريان زىنت آتلەرە طاقىلان حمائىلەنەن اولوب. چىقتە دېشى ئىقلیدىيا پىاض مەددەن ائمىسال ايدىلشدەر . بودە حقىق آزى دېشى اشكارنىڭ، اكتېرىتەلە استعمال ايدىلدىكى ازمىرىدىن كىتۈرلۈشىزەر . بوندە ايکى دېشى بىبرىيە، بىط ايدىر بىر باغ كورباز؟ لەن دېشلىك ايکى قىسىمى دە اهتماملى مەحافظه ايدىلشدەر .

شىمىدى مىدانە بىر منقد جىقاردە ايتالىا ايلە يىكى كىفي مستەملەكەسىنە تك آزى دېشىنىڭ، مستعمل بولۇندىغىنى بىان ايتدىكىم حالدە تورك نۇزىنىڭ جارى اولدىغىنى مالكىدىن كېش بويىله بىر تك دېش شكلانىڭ ھىچ بىر نۇونەسق كۆستەدمەدىكىمى و بىناء علیه چىقتە دېش زىنتىك مەحضا، هالانى و باقرى بىر هالانلى تەقىيد ايجون عادى دېش، فىل دېشى، كوموشى كىي بىاض و يامزىن . بىرمادە ايلە تەقىيد آرزو سىندەن ايلرى كېش اولدىغىنى مقام اعتراضىدە سىرد ايدىم بىلۇر . لەن .

(۳۱) رقلى لوحىدە باقىلەجە بويىله بىر اعتراض بىر طرف اولە بىلۇر؛ بولوچىدە كۆستەريان شكلن مىستەر (ھەزلاق) طرفىدىن ساقىز آتەسىندەن (- ھنۇز بواطە توركىردىن اىكىن -) كىتۈرلۈشىزەر، مادام كە توركارك مناطق حاكىمىتى داخلىنە بولۇنىش اولان يىلردىه هم تك هم دە چىفت آزى دېشىنىڭ يايلىملىش هالانى منىنات بولۇنىور اوحالىدە كىرك تك و كىرك چىفت نوعلرىنىڭ او مناطقىدە استعماللىرىنىڭ ايتالىادە و يىكى كىفي مستەملەكەسىنە تىسامىلە مەتشابهأً موجود او مەسىندە باشقە بىشى دىكىلەر . هم يىكى كىفي دە هم دە ايتالىادە تك و يىا چىفت دېشلىك حمائىل صورتىلە قوللانلىقلرى كورلۇشىزەر .

كىذىك بىتونن هەنسىتائىدە و آمك داها ايدىرى طرفلىرنىدە تك قاپلان بىچەستىك استعمال ايدىللىكىدە و سىرنىب آتەسىندە چىفت قاپلان بىچەستىك هالانى شكلدە قوللانلىقمۇدا اولدىغىنى مەعلومىدر . بالادە ذكىرى سېق ايتدىكى او زەرە اوغاندا مستەملەكەسىنە آرسلانك ويا پارسلك چىفت بىچەسىندەن عىن طىزىدە مىتىب تىحملات و حمائىل قوللانلىقمۇدا در ؟ اوغاندا دە وحقى آفرىقانىڭ دېكىر بىر چوقى يىلرندە آرسلاننىڭ تك بىچەمى عىن وچەلە عمومىت او زەرم استعمال ايدىللىكىدەدر .

بالغان غلکتلتونده چوق سیاحت ایدن میش (دورهم) که آرناؤودلفدہ کائن (میلوئی) تمام محلده (کیلمم) خلقی قادینلرندن برسندن اشترا ایتمش اولدینی « پک مؤثر خواصه مالکیتی » روایت ایدیان هلال شکلی حائل (۳۲) نجی لوحده کوریلور . بو زینت - شاهین اولدینی ظن ایدیان - بیر تجی بر قوشک پنجه سندن معمولدر . شهر سز درت آیاقی وحشی وقوی حیواناتک دیشلری و پنجه لری کی بیر تجی قوشلرک طیر ناقاری دنخی عینی اسبابدن طولای استعمال ایدیلورلر . (۳۳) نجی لوحده حروس مهموزندن آنمش و نظر دکمه سنی دافع حائلک شکلی مندرجدر؛ بوده میس (دورهم) طرفدن بریشهه شهر ندن کتو رلشددر . بو کا تمامیله مشابه حائل صورتلرندن بردی ده بکارازمیندن کوندرلشدی . شیقاغو شهری آتروپولوزی سیار موزه خانه سی مدیری دو قبور (دورسی) دن ایشیدیکمه کوره مذکور موزه خانه ده آمریقائمک قیرمزی هندلیلرینه حاقد و پنجه ایله بوینوزدن معمول برخیلی هلالی حائل بولو نقدمددر . بو ذاتک همتیله الده ایدیان لوحه لردن اوچ دانه سی (۳۴ ، ۳۵ ، ۳۶) عدد لره اولان لوحه لرده کوسترلشددر . بونلردن بر تجیسی موستاناده سا کن اولان قیرمزی هندلیلردن آنمشدرو که بوده توکاردن معمول بر زینت اولوب ایکی فار تال پنجه سنت ترکیندن وجوده کلش و بردہ اووجلری بونجقلی کوده ری ایله با غلامشدر . ایکنچیسی ده ینه موستاناطر فلرینک (لامدیهیر) نام قیرمزی هندلی مسکتنده بولونمشدر . اوچنچیسی بر خاصة طبیهی حاڑ بولوتان کردانلقدر که او زونچه شکلی بلورين بونجقلر طاقیلیش بر ایپ ایله تشکیل ایدلشددر . بو کا ایکی آت دینی ایله بردہ کیک قویروغى سر بوددر . قویروغى تام تپه سنده ایکی عدد دانا بوینوزدن مرکب بر هلال شکلی وارددر . نه آنماجه طیر ناعنک « نه فار تال پنجه سنت نمده دانا بوینوزینک کوموش قردنکنی تئیله پکده موافق دوشمیه جگی ظاهردر .

آیی پنجه سنت شهالی آمریقاده ساکن قیرمزی ده زنلیلر آرم سنده مستعمل حائلی تشکیل ایتدیکی ده کوسته ریله بینلور ؟ فقط بو کی بر پنجه ایله هلال شکلی پایپلیدینه داژ بر نمونه کوسته رده میز . (برینش موزه ٹوم) ده کی آنزوغرافی شعبه سی مدیری میستر (جویس) بیکا (بورنه نو) دن کتو رلش چیفته آیی پنجه سندن معمول حائل کوسترمشیدی که بونک بر شکلی (۳۷) نجی لوحده کورولوز .

دوموز دیشندن هلالی زینتک تقییدی اولاق اوزره فیل دینی، کمیک، آلتون، کوش، آتونچ، باقیردن پایپلیمش نمونه لر کوسترم . بوده آنچق دنیانک مدنی و یاخودبار بار اقسام

تختنله سىدە بولدىرىھ بىلە كىمنز شىلرك تەئىلارىدۇر . تحقىق و اصلىسى ئىدەيە مەدىنىڭ تەقىدىرىدە ياشىكلۇن ويا مادە ، ياخود ھم شىكلۇن ھمەدە مادە صورتلىرىلە موازى ويا ھەشىابە اولاقىلارلە اكتفايمىڭ لازىم كالۇر . مادامكە ترانسوالدە واميد بوزى مىستەلەكىسىندە آرسالان نىلى قىرىپلوب بېتۈمىشىدەر اوحالدە او راڭ يېلىسى بولۇنان (كافر) نام سىاھىلر آرسالان پىچەسى قىلىدى اولماق اوزىزە بويىنۇزدىن اعمال ايتىدىكلىرى شىلرلە اكتفا ايلرلر . بۇ خلقك حماڭىلەندىن بىرىسى (بۇمۇر) مخاربەسى زمانىندە كوكالى اولهرقى جنوبى آفرىقا يەكتىمش اولان داراراققۇن منسوپلىرنىڭ راھب (غىرەھم) طرفىندە كىتوردۇلىشىدى ؟ بۇنىڭ شىكلۇن (۳۸) رقلى لوحة دە كورپلۇر . بۇ حمائىل بويىنۇزدىن معمول اوچ عدد آرسالان پىچەسىنىڭ تقلیدىندە سىركب اولوب بوكا توکدىن اورلىش بىراپ ايلە سىكز دانە يىاض بونجىق رېط ايدىشىدۇر . (برېقىش موزەئۇم) دە جنوبى آفرىقا ئانك (زوولو) طانقەسەنە ئاھىد وېڭ ئېلىپ بىز صورتىدە ئىشلىنىت بىر كىدانلىق واردە كە بىرىلەنلەن ئارقە كىكىنىدۇن ، عمود كاملىنىز ، مەممۇلەدۇ . يېرىيلان ئارقە كىكىنىڭ اھتامىلە يايلىمش بىر تقلیدى اولماق اوزىزە آغاچىن او يىولىشى ايکى كردىنىڭ دە واردە كە بونلىرىدە حقىق يېيان ئىكىنلىكىنىڭ معمول اولاٰتى اھدا ئىدىن كىمسە طرفىندە ويرلىشىلەر . يالكىز باربار حالدە ياشىيان اقوام ابتدائىئە دىكلى حتى يوڭىك مراتب عرقانىيە يە . واصل اولىش اقوامك حقىقى حمائىل يىنندە مواد مقلدە قۇللانىقىدە تردد ايتەدكلىرىنىڭ طولايى دركە چەقواسلىۋاقيا (بوھەميا) دە كى مىزىنات مەممۇللاتىخىلىرى دىنيانك بىر چوق يېلىنىڭ چارشۇرلىنى چاناق ، صىرچە ، سەلالۇل كىي شىلدەن معمول حمائىل تقلیدىرى ايلە طولۇدىرىشىلەر . كىكىنىدۇن ، فيل دېيشىنىز ، كوموشىن معمول ساختە پىچە و آزى دېشى ئىشلىرى ايتايلادە چوق قوللانىلۇر . بناءً على ذلك آلتۇن ، كوموش ، تونج ، باقىر ، فيل دېشى ، كىكى ئىكى شىلدەن يايلىمش هلاللاردە رنگ قىركە استىحصالى تىشتىت ايدىلەمشىدە حقىقى مادە يىنندە صرف باشقە بىر مادە اقامە ايدىشىدۇ ؟ بوحال دىنلەن ئەر طرفىدە معناد وجەلە كورپلۇر .

قرۇن وسطانىڭ اىرى مخازى بە آتلارىنى طاقىلىمش اولان منىزىنەن بىقىيە اشكالى اولماق اوزىزە يوپپو كە آرابە بىكىدىرىنىڭ بويۇنلىرىنى آشاغى طاقىدىفمىز سوسلى قايشلىرىدە كى علامەن و حمائىل اشكاللىرىدە اهل صىلىپ مخاربائىن و قوع بولىش اولدىفي يېلىرىنى داخال ايدىشىدۇ . بونلى آراسىندە هلالى ويا نجىمى و هلاللى اشكال چوق كە مشاھىدە ايدىلۇر . واقعا بوات تىزىنەن بىضىلىرى ازمەنە قىدىيە جماڭىلەن ئېقىيە اشكاللىنىز بولۇن بىلۇرلىرىستەدە دېكىن بىضىلىرى قرون

وسطاده محاربه آتلرينه تعليق ايملش اولان خاندان آرمه لرينىڭ اخلاقىن اولق اوزره دە
تاقى ايديله بيلورلر . بو حماڭىڭ نزدەمە بولونان برۇونەسەنگ شىڭى (٣٩)نجى لوحىدىم
كۆستەرلىشىدە . (٤٠)نجى لوحىدىم دىنى ازىزە حاضرە آرابە آتلرينىڭ منىباتىندىن بىرىنىڭ
شىڭى كۆستەرلىشىدە . مىستەر (ھەزلاق) لە ويانەدن بىكا يازدىغى بىر مكتوبىدە مەذكۈر شەھىر
مۇزەخانەسىنە ئاسكى رومالىلۇك آت منىباتىندىن اوlobe دوموز دېشى قىلىدا تو تىجىن مەعمۇل
آصقىنىڭ برۇونەسەنگ كۆرلەدىكى ذەركى ايديله بىر ؟ (٤١)نجى لوحىيە باقىلە . كەيمىرىچى شەھىنەمى
آرابە آتى زىيىتى اوھەرق قوللائىلان شى (٤٢)نجى لوحىدىم تصور ئيدىشىدە ؟ بودە يىلىزىستە
برھالى حاوىدە ؟ معمافيه - مودەلى ازمىردىن كۆتۈرىلىش اولان تورك زىيىتى كېيى - نقطىم
التصاقدە دوموز دېشى قىسىمى ئامىلە محافظە ئىتكىدە در .

فى الواقع اوغورلى اولق اىچۈن هلال شىڭىنە آت نەلتەن قوللائىمىسى قىـمـا دەمەرى
پارچەسى بولقىدەكى حسن طالع ذهابىنە عطف ايديله بىلورسىدە هلال شىڭىنە دومۇق
دېشىندىن استىساطا و استتساخ ايدىمىسى و آت پالانى منىباتى اىچۈن عصرلىرىن بىرى قوللائىمىسى
دەمەرىك خاصە زمانىزىدەكى آت نەلى شىڭىنە قوللائىنى بادى بولۇنىش اولسى كەركىدە .
ھەر ايىكى تقدىرە دىنى شۇراسى محقق بولۇنىق لازىم كاۋوڭھە ھەر درلو آت نەملەرىنىڭ
دەمەرىدىن اعمالارى مىلادىن (٣٨٠) سەنھ صوڭرە اتىخاد اولوغۇغا باشلامش و بىناءً علیه يىباپىنە
دوموز دېشى اىلە آنكى تقلیدلىرىنىڭ استعمالارنىدىن خىلى زمان صوڭرە وقوع بولشىدە .
بالفان شې جىزىرىمىسى مەلىكتىرنىدە آت نەملەرىنى شىمىدىلەر بىلە بىر تىرك آتى ئىميش كېيى
ياصىمى صورتىدە يىپارلار و ياكىسىغاڭك اورتەسىنە بىر دەلىك براقاورلر . معمافيه يو تىركى
آتى كېيى ياصىلىق طرزى مەقىدما انكلەزىدە دىنى مستعمل ايدى ؟ بىناءً علیه هاللى شىڭىدەكى
آت نەلتەن ئانكلەزىدەكى تارىخ استعمالى پىك اسكى دىكىدە .

فى الواقع آى يىلىز طرزينىڭ بلاد غربىيە يە اهل صليب طرفىدىن ادخال ايملش بولۇنەسى
احتالى بويو كىدر ؟ فقط بوطرۇز ھەحالىدە مسلمانلىرىن دەستىعارە ويا استتساخ ايملش دىكىدە .
دىكىر طرفىدىن دىنى مسلمانلىك دوموز دېشىندىن هلال شىڭىنە - رومالىلار زمانىندىن بىرى .
استعمال اولونە كادىيەكى - ايتالىيادە ، يۇنان آطەلرنىدە ، آناطولىيە ، سورىيە ، مىصر دە
عمومىت اوزره آتلرە آوزىزىنە . قوللائىقىدە اوولدەن ئەنگىزى ئەنگىزى اوھەللىرى و بۇندىن ماعده
شرق ايمپراطورلىرى نفوذلىرىنىڭ جارى اوولدەن ئەنگىزى ئەنگىزى مەنەن ئەنگىزى وھالىك بىزەنسلىك
عالماڭىندىن بولۇندىغى او كەنەش اولەلرى مەختەمەلەر . اوچىدە عەرض ايتدىكىم و جەمالە بوعالامىتە

بىزانس مەمالەكتىنده بىزانس اپېراطورلىرى سکلرینە وضع ايدىليكى كوندن بىر قوللائىقىدا
ايدى . شوراسى دە محقق اولدىيى اوزىزه آى يىلىدىز اشارىتى اون اوچنجىچى قرن ميلادىنىڭ
مبادىسىندىن بىر نوع آرما اولىق اوزىزه استانبولىدۇ اوذاق اولان دىيارلىردى بىزانسىدۇن
آنى استـاخ ايدىنلار طرفارىندىن قوللائىقىدا ايدى . انكلاترە قرالى بىرچى (ريجارد) ك
١١٩٨ سەنسىندىن صوگىرە يىلىدىز لەم محاط ھالال شەكلى ئارما صورتىدە قوللائىش اولدىيى
ۋزادىرى قرال (جون) ك عين علامت متىخىدى Christo DVCE . تىعېرىلە برلەكىدە
استعمال ايمش بولۇندىيى مىسىز . بو اشارت وبو تىعېرى قرال (جون) طرفىدىن (١٢١٠)
تارىختىنده ايرلاندانك (داپلىن) شهرىندە دوکىدىرىمىش اولان سکنكىنڭ مقابل جەھىتنەدە واقعدرە ؟
بو سكە اوفاق كوموش (پەنی) شەكلىندە در . عين علامت (داپلىن) شهرىندە ك (سەنن پاطرېق)
قاھىدرانك بويوك پاپاسلەرە مخصوص اولان صىرىھ كرسىلەرنىڭ اوستىنە دىخى ايشلتىرىمىش
ايدى كە بۇنى اهل خېرە قرالىڭ مىز كورقاھىدرال اىلە اولان مناسباتىندىن متولدصايارە خىلى زمان
صوگىرە يەنى ١٨٨٤ سەنسىندە (داپلىن) بلەدە سىنك (قرايىست چورچ) نامىندە كى بويوك
كايىساستك اطرافىنە اجرا ايدىيان حفرىيات صىرىھ سىندە نخاسىدىن يايلىمىش بىر آرما بولۇنىشىدرە كە
بودە بىردا ئەرەبىزى بىر تىك يىلىدىزى واوجارى آشاغى طوغىرى دۇنىش سقط بىرھالى
أحتوا الىم . قرال اوچنجى هانرى دىخى عين اشارىتى قوللائىشىدى .

دىكىر طرفىدىن دە ميلاددىن (٦٥٠) سەننے اولىكى ساسانيان سکلرلەرنىدە بىلە بو علامت
واقعدرە ؟ (٤٣) نجى شەكىلە باقىلە . كىذاك (١٢٠٦) تارىخ ميلادىسىندە ھەنستانك مسلمان
فاتحلىرى طرفلىنىڭ كىسىرىلىان سکلرلە دىخى واقعدرە كە بودە اوئلىرك بوعلامقى ساسانيانلىرىدىن
ويا بىزانتىيلىرىدىن استىسانخ ايتىدكلىرى احتمالىي وجودە كتودۇر . آى يىلىدىز وھالال اىلەصلىيڭ
ترىكىنلىنى عبارت بىر اشارت ھەسكىدە (ايستولاق) نام محل قربىتىدە (بوغۇمەل) طائفە سەننە
عائىد بىر مزار طاشىنە دىخى كورلىشىدرە . اسکى بىزانس مىركىزىندە («استانبول») بىرچوققۇ
خرا بهلولىدە وخاصةً بوغاز ايجىندە كى جۇزىز قىلغىسىدە «ھالالك اوستىنە صليب» اشارىتى
بولۇندىيى روایت ايدىلر ؟ بوكا اىغا اىچىوندرە كە ١٨٤٣ سەنسىندە لورد (ھوتون) كە يازدىيى
بىر شىعرىدە شو سوزلە وارد اولور :

« آرتق ھالالك اوستىنە صليب آچىلدى ؟ بودە مەخضا بىزانسنىڭ اوز اشاتەسىدە . عالم
شرقىك دربارىنە مەحافظ اولىق يۇنانك حىقىدر . » [١]

[١] يۇغىنى سىيات شرقىدە بىر آلت اولارق قوللائانلار آنى حاقت او خىال گۈزەسىنە

دوموز دیشندن هلال شکل‌نک غربی آوروپاده کی استعمالانک اهل صلیب زمانندن صوکره و قوعه کادیکی فرض ایدله مهیدز . برباغه تعليق ایدلک اوژره دوموز دیشندن صوک حجر دورنده برتایانیا خلق طرفدن قول‌الاندیغی ذکر اوونیور؛ نینه کیم آله ایدیان برطاق آثار مدفوئه آره‌سندنک نمونه‌لردن استبااظ ایدلیل بیلور ماوجده بیان ایندیکم اوژره رومالیل آت حمالی اولق اوژره یابانی حیواناتک دیشلری قول‌الانور لردی ؟ دیکر طرفدن دخی رومالیل زماننده دوموز دیشی زینتک آت منیسانی اوله‌رق قول‌الانش اوولدینه دائر ویانده بعض براهین بولونشدر . بردہ یابانی دوموزک شکلی غولرک رؤسانی طرفدن برآرما صورتنده استعمال ایدلیک-خاطرله لیز ؟ نینه کیم بو رؤسانک شکلری اوژرنده کوریلور . کذلک پک اسکی زمانلرده آوروپانک شهاندہ وجنویندہ دوموزک دیشی مغفرلر اوژرینه وضع ایدلیلوردی که بوده صرف تزین مقصیدیله دکل بلکه داهما زیاده او مغفرلری طاشیان جنکاولرک یابانی دوموزک مالک اولدینی جرأت وقوته مالک اوله‌لری ایچون بایلیوردی .

قدم سوريه قرالی (سلوقوس) قولاق وبیونوزی محتوى دانا ده‌ریشنده بایلمش برمغفری حامل اولق اوژره تمیل اوونور ؟ بوایسه برقوه قدسیه علامت فرض ایدلیلوردی . نینه بومقصدله اولق کرکدر که جانه‌نک اوغلی ذدقیه « کنديسته آهنین بیونوزلر بایلرمش ایدی ؟ تا که آهاب سوریه‌لیری احنا ایدنجه به قدر قوغاله‌یه بیله » [۱] بوکی حالاتک عجیب برمعادلی آفریقانک (اوغاندا) خطه‌ستنده کی (نماغون) طاغنده بولونان قبائل آره‌سندنک کوریلور . بونلرک جنکاولری هلال شکل‌نده برسپوش قول‌الانور لرک بوده (ھی پووتام) نام صو آیغیرینک دیشندن بایلمش‌در ؛ (۴۴) نجی شکله باقیه . آفریقانک (بوغاندا) مملکتنده ایسه مقدمه ناقیر مینه‌لی ده‌میردن بایلمش هلال شکل‌نده برسپوش اکتسا ایدلیلور ؛ صورتی (۴۵) نجی رسمنده کوریلور . اورانک یرلیلری آره‌سندنکه شو ضرب مثل زبانزددر : « یکی آیی دوشوندیککنر زمان بی‌ده دوشونکنر . » بوسوز مذکور مواده ایما‌یته یوب حقیقی یکی آیه تعلق ایلر . بومعلوماتی و شکل‌لری کوسته‌ریان مذکور نمونه‌لری بکا ویرمش اولان انکلیز کنیسانستنک اوغانداده کی میسیونه‌ری راهب (روسقو) یه مدیون شکرانم . بعض آفریقا قبائلی طرفدن قول‌الانیلان صو آیغیری دیشندن معمول کوکسلاک

قوشیدیلر . تورک یونانی طرد ایتدی ؛ فقط یونانک فرست اولیرسه نینه او خی‌اله طوغری سودوکانه جکنی بیلور . (متجم)

[۱] عهد عثیقه‌ک ملوک فصلانک برقصه‌ستنده کی عباره‌دن ملقط . مترجم

زینتی ده عین مقصدله استعمال ایدلش اولسه کر کدره، بونک صورتی ده (۴۶) نجی شکله که کوریلور . انگلترنک شرقی آفریقاده کی مستملکاتندن (منی روپی) ده منصرف معافی بولونان میستره (هوبلی) لطفاً بکاوج عدد سربوش کوستمشدر که بونلر (کاوروندوکده کی یرلی رئیسی (جالووتو) طرفدن قولانلشلدر . بونلردن (۴۷) رفته کی تاکه اوکوز بوغازندن صارقان دریدن پاییلمش و صو آغیری دیشلریاه متقوش بولونشدر . (۴۸) رفته کی دخی قوج بونوزلری و صدقفرایله تزین ایدلشدر . (۴۹) رفته ایسه صاری پیشیل رنسکلی بر نوع آفریقا کیکنک ارکنک دیشلریاه صدقفرایله متقوش بولونشدر .

خلاصه : ملى علامت اولق اوزره تورکارک هلالی استعمالارینه دلات ایدن باشیجه ایکی جریان اولدینی کورلدی : برسی برویا ایکی یابانی دوموز دیشنندن پاییلان اسکی حائل دیکری تورکارک ایپراطور اقلیه داخلنده هر طرفده بولش اولدقلی یاریم آی ویلدیزدر . مع هذا بو آی ویلدیزشکلی ده فی الاصل چیفتہ دوموز دیشنندن تکون زیتمش اوله بیلوره چونکه حدثات کوکیه صوک دورلره قدر رومالیلرک صنایعنده ظاهر ایله مه مشدی و کلدانی منجملکی آنچق عیсадن بر عصر اول روماده نفوذی کوسترم بیلمشدی . واقعاً سوچره کوللری قربنده ساکن اولان اسکی اهالینک قری تیشل ایتدکاری و بونی تقدیس ایله دکاری وبعض حوالیده بعض زمانلار کاک دوموز دیشنندن پاییلمش هلالک یکی آیه آتشیمه ایدلیزیکی انکار اولونه مازه شوقدروا رکه مواجهه مند ده بولونان دوموز دیشی حائلنک اسکی اسپارطه لیلر و طونه لیلر جانبندن پاییلان معدن تقییدینک شهادتندن استدلل ایده بیله جکمز اوزره دوموز دیشلردن اعمال اولونان و بوبکی دیشلرک تقییدیاه پاییلان هلاللر بیزانس ایپراطور لرینک حکم سوردکاری حوالیده هلالی آی ایله بیلدیز علامتندن خیلی قدیدرلر . شرق ایپراطور لرینک شرق بیلدیزی - هم کندي ایپراطور اقلیه همده بیت اللحم بیلدیزینک لاينخٹی بولونان دلاتنه اشارت ایدن بر بدیعه مناسبه اولق اوزره - اتخاذ ایله مش بولونه لری محتملدر .

(هه بروس) دینیلن غرب بیلدیزی غرب بل (لو قریین) لر بر علامت اولق اوزره رسمی مهر لرینه و سکلرینه وضع ایله مکله جغرافی وضعیتلرینی ارائه مراد ایتمشلردى ؟ بو ایسه بیزانسلیلرک مثال معادل تشکیل ایله مشدر . دیکر طرفدن دخی انگلیز قرالی بر نجی (ریجاد) بیزانس ایپراطور لرینک مبدعاتندن بولونان برشیئی کلیشی کوزل اتخاذ ایتمشدى . آنلرک آرمالرندە کی بیلدیزک بیت اللحم نجی فرض ایدلش اولمه می مکندر . بیزانسلیلرک یرلرینه کچنجه تورکار دوموز دیشنندن هلالی موقع استعمالد بولشلردى

واحتمالکه آسیای صغراوه توطن ایله دکاری و قتلرده دخنی بونی بالذات استعمال ایدیبورلردى. بونلر یابانی دوموزی البته آسیای صغراوه کورمتش اولمه لیدرلر؛ زیرا بو حیوان آسیای وسطالك اوفالرنده بولۇماز. تورکلرک هلال و آت قویروغنى احتوا ایدن لو الارنده و آتلرینه طاقدقلرى منىستاندە - الیوم ایتاليا ده آتلارا وزرنده قولالانیلان صانصار توکىندن و وحشى حیوانات دىشلىرندن مرکب اولان حماللک - باشقە بىشكىنى کورىرزى؛ (۶۰) نجى تصویره باقىلە . ويانىدەكى ايمپراطورلىق موزە خانە سىنك عماقىطى طرقىدن لطفاً بىكاكىندا رىيلن اىكى درسى (۵۱) نجى وقده ارائە ایلادم . بونلر ۱۶۸۵ سەنسىدە ويانىك محاصرەسى زمانىدە تورکلردن آلىنمش اولان غنائمك رسملەرنىندرلر. بونلردن بىرىسى اىكى عدد اركك دوموز دېلىشى و دېتكىرى - كە مىستىر ھەزلاق طرقىدن بايراق اولىق اوزرە تعرىف ايدىلىشىدى - دورت عدد دېتى حاوىدەر . بىناً على ذلك تورکلر يكىدىن ألدە ايتىكلرى ئىماللک هە جەھىتنىدە كوردىكلرى نىجم وھالىي اتحاذىدە يكىدە تردد ايمەمشىن اولمەلرى لازم كلاور ؛ بونى خاصە تھاللکە اتحاذ ايمەش اوسلەر كىر كىرىدە؛ زیرا تورکلر ئەندىلەرنى شرق ايمپراطورلىرىنىڭ حقىقى خلقلىرى كېيىتىل ايمەك بىك زىادە خواهشلى بولۇمشىلدە .

ختام

* * *

پروفېسور (ويليام ريجوهى) انكلترا نئى قۇون جەمیاتىندا بىرىنىڭ مواجهەسىدە بو بىاناتىدە بولۇندىقىن صوڭىرە حاضرون بىرمعتاد مذاكىرىيە دعوت ايدىلىشىدر . سوز آلان ذواتىن اوچىنىڭ مطالعاتىڭ زىيادە شايىان دقت اولدىغىندا باىرچە بروجە آتى نقل ايدىلور؛ او-غۇردىك آثارىتىقە ارىباينىن (آرثور ۋۆنس) دېشىدركە: « پروفېسور ريجوهى واصل اولىق اىستەدىكى نقطەنىڭ اصادىقى البته اثبات ایله مىشدەر . آنک فىكتىر نىجە زىيادە سىلە انتشار ايمەش بىنلىك - كە باشىلەجە آت منىستانى اوله رق قولالانلىشىدر - اصلاً اركك دوموزك اىكى دېشىنىڭ تۈرىكىنندە نىشتەت ايمەش و اتحاذ اساسىسىندا قىرى بىنشانە اولمايوب آنچىق آى دېشى ويا قاپلان بىچەسى ایله يابىلان طلسە ماھىتىدە بولۇمشىدر . بو قىيىل هلال شىكللى اشىا اسىكى رومالىلەك ھىكلەرنىدەكى آتلرک كوكسلرىنى تىزىن ايدىلر ؟ بونلار سۇرەتىدە بىك عتىق بىر اصلەتىه مالكىتلىرى اكلاشىلەنۈر . هلال شىكللى بىخاسىدەن

سعمول آصفیلر - آشاغی جهته بونوزلری حاوی اولدقلری حالدە - نخاس دورنده کی
بایسويچره کوللزی سواحلنک سکنه-ئی آرەسندە عمومیتە مستعمل ايدى. بالقان مەلکەتلرندە
بو طرزدە کی طاسەمك انتشارینه داۋ شایان دقت مىللار عرص اوئله بیلور . بو ايسە
ماوحوالىدە خاصە تورك و مسلمان ئەفوذىنک تائيرانىن مەتولد كورىنور؛ و في الحقيقة سوراسى
ير قاعدة كاپىه صورتىندا ذكر ايديله بیلور كە اسلامىتىڭ اجراي احڪام ايله دىكىي يرلۇدە حمائىل لە
طاسەملە مستشا صورتىدە كېتلى بولۇنورلۇ ؟ بو ايسە تصاويرك مەددومىتى نۇعما تلانى
دىمك اوڭور .

نجىم و هلالك تورك ايپراطورلۇغۇنک علامىندىن اولق صورتىلە طوغىر بىجە بىزانسىن توارتى
ايىدلىكىندا شېرىء بوقدر . آى يىلدىز داها اولدىن بىزانسك (روم-رومانى) مسکو كاتىنک
تاوزىرنىدە نشانە حاڭىت اولىق اوزىزە موضوع اولىش وما كەدونىيالى فلىپك شېخونە فارشى
بىزانس مىزىنک صياتى ايجون قىرك معجزە قىلىن ئەلە كاپىورمەسى تىصەسى اىهام
ايىكىدە بولۇشىش ايدى . قسطنطينىھى مىر زمان ايلە شرف قازانان بونشانىي اخخاذا يەمشىن
وبالآخره غربى آوروپانك (فەنۇدالىزم) ئى بىزانس-ك عنانىلە بر خىلى ملەم اولدقدە
قىرى هلال - اوزىرنە يىلدىز بولۇندىيى حالدە - ايپراطورلۇغۇ زىرىھى اوستىندا آرمى صورتىندا
نقش ايىلىور اولىشىدى . بالآخره اسلاو امىرسى طرقىدن دىخى صىرىھ ايلە اخخاذا يەلىشى
ايىدى كە بونلار زمانە ايپراطورلۇق عنوانى اخىذ ايلە مىشىلدى . استانبولى قىچىغا تەلىرى
اوزىنە تورككار بىزانس ايپراطورلۇغۇنک بر چوق علامات ظاهرييەسى كېي بوقىلىن اولان
جىشتملاقى دىخى اخخاذا يەمىشىلدى ؟ سلطان محمد ئانى اك صوك قسطنطينىڭ سىياسە ئەلە خەلەپ
جىشرىوعى اولىق اىستەدى .

شۇقدىر كە آى يىلدىزك عنانلى توركلىرى طرفىن اخخاذا يەلىسندە شایان دقت بر
تىتعديل كورىلور ؟ شوپە كە : داها اسکى بىزانس مسکو كاتىندا اولدەن ئەنلىق كېي ايپراطورلۇغۇ
آرماسىندە دىخى نىجم غلامىتى هلال علامىتى اوستە مەموضوع بولۇندىيى حالدە مىسلمانلارك
اخخاذا يەمىش اولدقلرى شىكلادە قىر - ساپا طوغىرى - يارم چەورلىش كورىلور .

قرىمان مسکو كاتى حقىقىدە مەهم تدقىقىتىدە بولۇشىش اولان (لۇنۇورىت دەيمىس) ئام
خات دىخى شوپە مطالعات درميان اىتىشدە :

« يروفەسور (ريچوهى) بىزانسك صوك ايپراطورلرى ادارەلرندە نىجم و هلالك حال
استىعمالدە بولۇنەسى و هلالك اصلانك - احتمال قويىيە كورە - ايى دوموز دىشىنک كوك

طرفندن بربئینه الصاقیله بر هلال شکای حصوله کیورمه‌سی حفنه کی نقطه نظری پاکه مدققانه صورتنه ایهه چالیشدی . آنجق شوراسی دها زیاده توضیح ایدلک لازم کلود : تورکلر بونی ابتدا هانکی دورده اخخاذ ایهه مشلردی ؟ استانبولکه فتحدن اویی ياخود صوکره‌سی ؟ نکن کوروندیکی اوژره تورکلر هنوز بیزانس ایپراطورلاني ایهه تماسهه کلزدن . اوی - نشانه ملیه صورتنه اومامقهه برابر - هر حالده ای سیلدریز علامتی قولانمشلردی . بی بواستتاجه سوق ایدن شی تورک نسلنکن بولونوب افغانستانه وهنستان حدودنده حکم . سورمشن اویان بعض امرانک سکلرنده نجم و هلال علامتارینک کوروله‌سیدر . معلوم اولدینی . اوژره باشده فاتح محمود بولوندینی حالده غزنوی امراسی اوبله سامانی حکمدارلرینک . کوله‌لری ایدیلر . واقعاً ترکی الاصل اویان بو امرانک خافنری (یعنی ۱۲۰۰ تاریخ میلادی‌ستن) مقدم حکم سورن غور قرالری) تورک دکلادیلر ؟ فقط موقع اقتدارده قاتلیک ایچون . اک زیاده تورک عرقدن اویان عــکرلرینه کوهه نیورلردي و هنستانه اجرا ایتدکاری . قوچات صیره‌ستنده تورک امراسی طرفندن یعنی کنڈیلرینک تورک بولسان کوله‌لرینک اخفادی جانبندن استیخلاف ایدلشلردی . بونلرک سکلرنده وبخصوص بونلرک خلفلرندن . بری اویان (بالدوز) ویا (سیلدریز) نام ذاتک سکسندن نجم وبعضاً هلال ظاهر ایدر . عین شی کذلک تورک بولنان وبالآخره (قورام) وادیسنده حکم سورن قادروغ امراسی سکسندن دخی مرئی دنیله بینلور . بالدوز نام حکمدارک نشانه مخصوصه‌سی - اسمنک دخی . دلات ایتدیکی - نجم ایدی . بو مسکو کاتدن بعض نونه‌لر (انگلتره قرالیق جمعیت آسیائیه‌سی مجموعه‌سی) نک نشرا ایتدیکی بر مقاهمده درج ایدلشدر . بونلردن بر سکنک تاریخی (۶۰۵) سنہ ھیریه‌سیدر که (۱۲۰۹) میلادی‌سته مصادف اولور . بوسکده هم هلال هم ده نجم علامتی بولونقدده در . شوراسی ده علاوه ایهه میکه بو شرق تورکاری هیچ بروقت بیزانس ایپراطورلاني ایهه تماسهه کلاممشلردی ؟ سکه‌لری ده هیچ بر صورتله غرب نووندندن . اثر کوست من . بونلرک سکلرنده - مثلاً اور توقلرک سکلرنده اولدینی کی . بیزانس و صفتنه کی استیحصالانک تھلیدلری کورولمز . بو تورکلر عمانلی تورکلریله - او زاقدن او زاغه بعض . احوال استشانیه بولونه بیلمکله برابر - متاسبدار دکلادیلر . احتمالکه بو نشانه‌لرک استعماللری تورک قومنک بو ایکی شعبه‌سی داهه اسکی دورلرده مناسبات قریبده بولوندقفری وقتله راجع اویابیلور . مادام که بو نشانه‌لرک اصلیتی یک اسکی زمانلره قدر کیدیبور او حالده عین شیلرک استانبول کی آسیای صغراوه وباشقه یرلوده استعماللری احتمالی بر طرف اولماز . « دوقتور (رأیت) نام ذات دخی شویولد سرد افکار ایهه مشدر : -

« پروفېسور (رېچوودى) ھلال شىكىنڭ اساساً ارىكك يىبانى دوموز دېشىندى مەستخار اولىدېغۇ ائياته چالىشدى. لەن بىر نىقطەي مەھەم براقدى ؟ اواده داھامقىدىن ازمان ئىتىقەدن بىزلىرى قالماش اولان نۇونە لىدر . حىجر دور متأخر نىدە ايسوچىرە كوللارى سككىنەسى «اشكال قىرىيە» اسىي ويرلىش اولان موادى چوراقدىن يايپارلاردى . بوكى شىلر تىزىنات اولقىدىن باشقە بىرمە صىدە خادىم دككىدىن . بونلىرى ئامىلە ھلالى شىكىلدە بولۇندىلىرى حالىدە حیوان دېشىي ويا دوموز آزى دېشى كى بىر شىدىن اتكىشاف ايلەد كارىئە دا ئەرىھىچىچ بىر اماھە موجود دككىدە . اىدەيان نۇونە لۇرنە قىدر قىدىم او لوولىرسە ھلالك اصلىقى تىزىرە او قىدر چوق خەدمەت ئىندولرى ماوجىھە مندە كى براھينە كورە چوراقدىن يايپىلان ھلاللار دوموز دېشىندىن يايپىلان ھلاڭلار دەن چوق اسکىيدىلر.»

ەمەنكى فەرتى

١ رقلى :	مېلادك اوچنجى سىنە سىنە ئائىد برجوھى .
٢ « :	آى يېلىزىلى بىزانتىن سككىنى .
٣ و ٤ « :	يىكى كىنى دىن كلىش ارىكك يىبانى دوموز دېشىي .
٥ « :	ھەندىستانك آصام چەتىندىن كىتوارماش چىقتە دوموز دېشىي .
٦ « :	اوغاندا دىن كلىش پارس نېچەسى .
٧ « :	ازمىرىدىن كەلن آكتە منىتاتى .
٨ « :	ساقىز آكتەسىندىن كىتوارلىش بونجىقلەھە مستور دوموز دېشلىرى .
٩ « :	ھلالى دېشكەققىلەن ئەرىھىتلىك ئەلىدەن .
١٠ « :	چىقتە دوموز دېشىي ؛ قازە طاغىدىن .
١١ « :	آزناوودولق ھلالى ؛ بىزىرىندىن .
١٢ « :	دوموز دېشىلى حائىل ؛ رومادەن .
١٣ « :	قوردىشىلى حائىل ؛ پىشىتەندىن .
١٤ « :	اىپىل حائىل ؛ سرېستاندىن .
١٥ « :	آتۇنلى (دوموز) دېشىلى ھلال ؛ بلغرا دەن .
١٦ و ١٧ « :	دوموز دېشلى ؛ يافەدىن .
١٨ « :	فېل دېشىندىن ھلال ؛ نوبىا مەلکەتەندىن .
١٩ « :	فېل قىلىرلە يايپىش يېلەزىك ؛ آتنۇوھەلەنڈ مەلکەتىدىن .
٢٠ « :	دوموز دېشلىرىنى دەن ؛ تونسىدىن .
٢١ « :	دېشلىرىنى دەن ؛ قۇنۇغۇنى دەن .
٢٢ « :	دوموز دېشلىرى ؛ كېيدەقىندىرىدىن .
٢٣ « :	صادقە ئەلىدە ؛ قورۇغۇنى دەن .

- کوموش صىرمه ايلە ايشلەمشى مىزىنات استانىه ئ آتىدەن . » ۲۴
 بۇمىزىناتك قاباجە ايشلىيىشى ئ آتىدەن . » ۲۵
 يېنە بولىھە مىزىنات ئ آتىلە ئ آتىدەن . » ۲۶
 يىاضن مەندى تۈونە ئ آتىدەن . » ۲۷
 كوموش ھلاللى مىزىنات ئ يۇنان اسپارطە مەندەكى آرتامىسىدەن . » ۲۸
 نخاسى ھلال ئ يۇنان استانىدە موجود . » ۲۹
 مەندى دىشلى مىزىنات ئ ازىزىدەن . » ۳۰
 تىڭ دىش ئ ساققۇ آكتەستىدەن . » ۳۱ رقلى
 آتىماجە پىچەستىدەن ھلال ئ آزىنا و دەلقىدەن . » ۳۲
 خىرسقىزىمىزى ھائىل ئ پىشىتىدەن . » ۳۳

- آمىرىقايى قىرمىزى دەرىيلىك قارتاڭ پىچەلى جمائىلى . » ۳۴ و ۳۵
 آمىرىقا قىرمىزى دەرىيلىك بىنەك جمائىنىدەن . » ۳۶
 آيى طېرناغىندەن ھائىل ئ بورنە ئ اوطةستىدەن . » ۳۷
 ارسلان طېرناغى قىلىدى ئ جىوبى آفرىقا كاۋىلەندەن . » ۳۸
 قرون وسطائى آرمالى آتى مىزىتاقى . » ۳۹

- آتى مىزىتاق ئ لۇندرەدەن . » ۴۰
 رومايلىك آت بالانلىرى ئ ويالەمۇز مەستىدە . » ۴۱
 كەيمىرچى شەھرى آزادە آتى آصىقلىرى . » ۴۲
 ساسانيان سكوسى . » ۴۳
 صو آيغىرى دىشىدەن سرپوش ئ آفرىقاتك ئەلغۇن طاغىندەن . » ۴۴

- ھلالى سرپوش آھىن ئ آفرىقاتك باغاندا حوالىسىدەن . » ۴۵
 صو آيغىرى دىشىدەن كوكس مىزىتاق . » ۴۶
 جالۇن ئەلەنەستك صو آيغىرى دىشلى سرپوشى . » ۴۷
 كىنلەك بوطاخەنگ قوج بويىزۇلى و صەدقەلى سرپوشى . » ۴۸
 صاناصاز توكلى و دىشلى ھائىل ئ رومادەن . » ۴۹
 تۈركاردن آتىمۇش غىنامىدىن دوموز دىشلى سوس ئ ويالە اسلىجە مۇزەستىدە . » ۵۰